

komme hele Forhandlingsarbejdet til mere Nytte, end nu er Tilfældet. Det ærede Medlem havde fuld Grund til forleben at henstille, at man skulde læse hans Foredrag bagester for at finde, hvad der er sagt deri. Jeg skal forsøge det, men jeg tror, det ærede Medlem vilde gavne sig selv og os ved at give sine Foredrag i en noget mere sammentrængt Form. Jeg skal imidlertid med Glæde konstatere, at det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valgtreds (Berg) ikke støttede det ærede Medlem fra Røge (Hørup) i hans Grundlovsbetragtninger. Naar man vil søge den Opgave løst at hindre et Udbytte af Forhandlingerne her, kan det jo naas ad forskellige Veje. Det kan naas gennem Kritik, som de Herrer ikke have sparet paa, og det kan naas ogsaa ad den Vej, at byde over, og det koster jo ikke meget at sætte et Nul til store Tal. Men ved disse Veje har det gældt mest Paavirkning paa Venstre, altsaa om man muligens kunde faa Folk til at lade være at deltage i dette Arbejde, som ellers er tilhøjelige dertil. Det har ikke vist sig at være frugtbart. Ved de sidst foregaaede Afstemninger er det ikke lykkedes at sætte noget af de Forslag igennem, som jærlig havde dette Mærke paa sig. Men der stete da det Særlyst i Gaar, at det ærede Medlem for Røge nu henvendte sig til Højre med Opfordring til dem om at hjælpe Wisnepolitikken ud af den Klemme, hvori den findes. Jeg tænker, at de Herrer i Højre ere blevne noget overraskede ved pludselig at se det ærede Medlem for Røge som deres Ordspøer. Jeg skal nu gøre ærede Medlemmer opmærksomme paa, at ganske vist var det Højres Mening, som det ærede Medlem for Røge gjorde sig til Talsmand for i Gaar; men det var Højres af lagte Mening. Denne Tanke, at føre Grundloven i Marken mod Bestræbelserne for at frigøre Fattighjælpen for dens politiske Virkninger, er jo en meget gammel Historie. Den kendes fra Aar tilbage, og jeg skal gøre ærede Medlemmer opmærksomme paa lidt af, hvad der er passeret i denne Sag tidligere. Jeg gaar en Snæs Aar tilbage i Tiden, det er saa langt omtrent, som min parlamentariske Erfaring rækker; men lige fra den Tid og indtil nu har det jævnlig været et Stridsspørgsmaal mellem Højre og Venstre — ganske vist lidt efter lidt hændende, fordi Modstanden fra Højres Side overfor disse Betragtninger mere og mere er svunden. Men det har ganske vist været til sine Tider et ret heftigt Stridsæmne, om man overhovedet ved den almindelige Lovgivning kunde komme til at paavirke de Regler, som Grundloven giver for

Balgret. I Samlingen 1871—72 indbragtes der et Forslag fra en Del Venstremænd, hvilket Forslag i sin Affattelse saa noget naivt ud. Det var et Forslag til Forandring i Valglovens Bestemmelser, og de sigte der, at Bestemmelserne i Danmarks Riges Grundlovs § 30 skulle bestemmes nærmere saaledes. Thi, siges det, der staar i Grundloven, at Grundlovens Bestemmelser om Valgretten skulle bestemmes nærmere ved Valgloven. Det var isjonesaldende, at dette Forslag vistnok kunde foranledige Anker mod, at man ved en almindelig Lovbestemmelse vilde søge en Grundlovsforandring foretaget, og derom blev der derfor ogsaa rejst Tvial. Folketingets Formand afgav i den Anledning en Erklæring, som har Interesse for Spørgsmaalet, ogsaa saaledes som det nu foreligger — det var under 2den Behandling af dette Lovforslag, hvor han først omtalte Formen og dernæst ender sin Udtalelse saaledes (det staar Spalte 4881 af Tidenden for Folketingsamlingen 1871—1872): „at, naar en Forandring som den her foreslaaede ikke indskrænker sig til at forandre det paagældende Forhold udelukkende med Hensyn til Valgloven og Grundloven, men er en virkelig Forandring i Fattiglovgivningen, der kun som saadan øver Indflydelse paa Grundlovens Virkninger, saa har jeg ikke anset den for stridende mod Grundloven“. Folketingets Formands Erklæring gaar altsaa her ud paa, at man kan med fuld Virkning vedtage en Fattiglov eller en Lov paa Fattiglovgivningens Omraade, der har Virkninger paa Grundloven, naar den blot ikke fremtræder som en erklæret Ændring i Grundloven, hvad der jo selvfølgelig ikke kan ske ved almindelig Lov. Forslaget blev saa ændret under Forhandlingerne her, den uheldige Form, i hvilken det var fremkommet, blev forandret derhen, at en Del af Venstre — og blandt de Medlemmer, som den Gang deltog i det Ændringsforslag, have vi endnu den Fornøjelse at se iblandt os det ærede Medlem for Vejle Amts 4de Valgtreds (Tørgensen), det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgtreds (Bønloffe) og det ærede Medlem for Hjørring Amts 4de Valgtreds (S. P. Christensen) — foreslog, at det kom til at lyde paa en Bestemmelse om, at Fattighjælp skal estergives efter 5 Aars Forløb, og at altsaa Virkningen af Fattighjælpen efter 5 Aars Forløb bortfalder. Det blev vedtaget her i Tinget omtrent enstemmig og gif saa til Landstinget. Landstingsudvalget afgav da en Betænkning, som staar i Tillæg B. for det paagældende Aar Spalte 1219 — den er affattet af vor højtærede nuværende